

K ÚKOLŮM VÝCVIKOVÉHO ROKU 1983—1984

Soudruh ministr národní obrany, ČSSR armádní generál Martin Dzúr vyhodnotil výsledky, které dosáhly štáby a vojska v minulém výcvikovém roce, a vytýčil úkoly v přípravě ČSLA na výcvikový rok 1983—1984.

Z rozboru vyplynulo, že štáby a vojska ČSLA intenzivní prací při plnění úkolů rozkazu ministra národní obrany dosáhly převážně dobrých výsledků a přispěly k dalšímu plnění závěrů XVI. sjezdu KSČ v otázkách prohlubování internacionální jednoty a družby s armádami členských států Varšavské smlouvy, především se Sovětskou armádou a v dalším upevňování obranyschopnosti ČSSR.

Spolu s tím bereme v úvahu, že do nového výcvikového roku vstupujeme za nesmírně složité a napjaté mezinárodně politické situace. Vinou vládnoucích kruhů Západu v čele s prezidentem USA Reaganem a jeho administrativou došlo v průběhu r. 1983 k výraznému zpomalení procesu prohlubování mezinárodní důvěry a spolupráce států s různým společenským zřízením. Naopak vyhrotily se rozpory a prakticky už teď můžeme hovořit o novém kole zbrojení v oblasti raketové jaderné výzbroje a v klasických zbraních.

USA se stále více prosazují jako hlavní opora a zástita světové reakce a neváhají použít své ozbrojené síly kdekoli ve světě, kde se národy pozvednou k boji za národní a sociální osvobození. Tak tomu je v současné době na Střední Americe, v Africe a nejvýrazněji v konfliktu na Středním východě.

Stále zřetelněji se rovněž projevuje snaha imperialismu o ideologickou a politickou diverzi uvnitř socialistického společenství cestou diferencovaného přístupu k jednotlivým socialistickým zemím v závislosti na pevnosti jejich postoje a uplatňování třídních principů ve vnitřní i mezinárodní politice.

Naproti tomu pevné stanovisko, rozvaha a úsilí Sovětského svazu a dalších socialistických zemí v boji za uklidnění situace a udržení světového míru se setkává s pochopením lidových mas v zemích socialistického společenství i v samotných kapitalistických státech včetně USA a NSR, se sympatiemi je přijímána a podporována zeměmi z tábora nezúčastněných států.

Přesto zůstává v platnosti a v daných podmínkách dále vzrůstá význam skutečnosti, že síle je třeba čelit silou a že tedy, ať si to přejeme nebo ne, musíme

nadále vynakládat nutné prostředky a úsilí na zvyšování obranyschopnosti socialistického společenství a bojeschopnosti našich armád. Z tohoto pohledu je třeba hodnotit úkoly, které stanoví rozkaz ministra národní obrany pro přípravu ČSLA v novém výcvikovém roce a s plnou odpovědností přistupovat k jejich kvalitnímu plnění.

Přítom je třeba vidět, že probíhající vědeckotechnický rozvoj ve vojenství, který se bezprostředně projevuje ve výrobě a zavádění vždy ničivějších a přesnějších prostředků vedení ozbrojeného zápasu, klade stále nové požadavky i na vlastní vojenské umění, které musí včas a správně reagovat na novou situaci a dát odpověď na otázku, jak organizovat a vést operace a boj v těchto nových složitých podmínkách.

Stavíme-li za těchto okolností vědeckoteoretické pracovníky i zkušené velitele a funkcionáře štábů všech stupňů před úkol zabezpečit kvalitní splnění úkolů nového výcvikového roku, znamená to především, že je třeba usilovně studovat nové prostředky a způsoby vedení soudobého ozbrojeného zápasu a získané poznatky tvůrčím způsobem rozpracovávat do konkrétních podmínek přípravy a vedení operací a boje.

První oblastí, které chceme věnovat v teoretické i praktické činnosti pozornost, je další zkvalitnění stále bojové pohotovosti orgánů velení a vojsk. To znamená nejen materiálně technicky a organizačně zabezpečit současný stav, ale neustále hledat další možnosti a cesty zkrácení lhůt a zvýšení spolehlivosti systému uvádění armády do plné bojové pohotovosti k plnění bojových úkolů za nejsložitějších podmínek. Při cvičení „Sojuz-83“ jsme se přesvědčili, že způsoby uvádění vojsk do bojové pohotovosti a zabezpečení mobilizace mohou být různé a ani zde nemůžeme uplatňovat jediný neměnný princip. Měli bychom být více připraveni kdykoli zvolit způsob, který nejlépe odpovídá konkrétním podmínkám situace.

Další úkoly na poli teoretickém i v praktické činnosti velitelů a štábů před námi stojí i v otázkách přípravy a vedení soudobých operací.

V souvislosti se stále více se prosazující úlohou a podílem letectva (včetně bojových vrtulníků) ve výzbroji vojsk a v plnění bojových úkolů při ničení nepřítele, se v soudobé teorii vojenského umění setkáváme s novým pojmem kombinované pozemní a vzdušné operace. To znamená, že vojska plní stanovené bojové úkoly v nejtěsnějším sepětí uskupení pozemního vojska, které působí čelně, s širokým obchvatem nepřítele ze vzduchu, tj. hromadným využíváním diverzních, taktických a operačních vzdušných výsadek k úderům do týlu nepřítele, k ovládnutí a ničení důležitých objektů v hloubce jeho sestavy, k narušení organizované činnosti nepřátelského systému velení a týlu.

Toto nové pojetí vedení soudobých operací vyžaduje tvůrčím způsobem rozpracovávat otázky použití vzdušných výsadek na všech stupních. Jejich organizace, složení, zabezpečení, podpory bojové činnosti a velení. V tomto směru mají naši velitelé a štáby dosud málo praktických zkušeností, proto se v jejich rozhodnutích s použitím vzdušných výsadek setkáváme jen ojediněle a ne vždy zcela účelně.

Mnoho teoretické i praktické práce máme ještě před sebou i v otázkách použití operačních manévrujících skupin a organizace komplexního palebného ničení nepřítele.

Problémy přetrvávají při organizování operačních manévrujících skupin a zejména při stanovení jejich úkolů. Ne vždy dodržujeme zásadu, že do sestavy OMS máme vyčleňovat nejvíce bojeschopné svazky, vyzbrojené nejmoder-

nější bojovou technikou, odlehčené od méně pohyblivých prostředků, které nejsou plně nezbytné pro vedení boje v hloubce nepřátelské sestavy. Úkoly OMS jsou často příliš obecné a ne vždy usměrňují činnost OMS ke splnění nejdůležitějších úkolů, které by mohly výrazně ovlivnit průběh a výsledek operace. Mnohem konkrétněji bude třeba řešit i otázky součinnosti OMS s letectvem a vzdušnými výsady, podpory jejich bojové činnosti, velení a všestranného zabezpečení. Právě v těchto otázkách by měla (na základě už získaných zkušeností) napomoci praxi další vědeckoteoretická práce.

Poměrně dost bylo už v uplynulých letech vykonáno v ujasnění a zvládnutí organizace komplexního palebného ničení nepřítele v nejdůležitějších fázích vševojskových operací. Přesto je třeba se i tímto úkolem dále zabývat, zejména z hlediska hlubšího pochopení a prosazení úlohy vševojskového velitele a jeho štábu při stanovení cílů a objektů palebného ničení, stupně ničení nepřítele a při volbě prostředků jeho vedení.

V souvislosti s tím by se mělo mnohem více projevit úsilí všech prvků velení o výrazné zkrácení doby potřebné ke zničení nepřátelských cílů od okamžiku jejich zjištění. Efektivní cestou k tomu je naladění bezprostřední vazby mezi průzkumem, orgány velení a prostředky palebného ničení, která by umožňovala rychlé pronikání informací o cílech, okamžité přijetí rozhodnutí o způsobu jejich ničení a vydání příkazu příslušným palebným (úderným) prostředkům.

Teoretické rozpracování tohoto problému a jeho rychlé praktické vyřešení je jedním z důležitých předpokladů dalšího růstu účinnosti využívání moderní výzbroje zaváděné do naší armády.

Oblasti, která vyžaduje naši trvalou pozornost, je neustálé zdokonalování systému a zvyšování kvality velení vojskům. Zkušenosti ze cvičení ukazují, že zavedená struktura orgánů a členění míst velení v období přípravy operací a v jejich průběhu se už natolik vžila, že není třeba o ní hovořit jako o novince. Přesto se však v oblasti velení trvale projevuje řada problémů, které vyžadují pečlivé studium a rychlé řešení. To se týká jak zdokonalování metodiky práce velitelů a štábů při plánování a řízení operací, dalšího zkrácení doby potřebné pro sběr a analýzu zpráv o situaci, přijetí rozhodnutí a vydání úkolů podřízeným, tak i využívání, vzájemných vazeb a zastupitelnosti mezi jednotlivými články systému velení, obsahu a formy jednotlivých plánovacích dokumentů a dokumentů velení štábů a dalších. Navíc stojíme na prahu nové éry ve velení vojskům, která se začíná zaváděním polních automatizovaných systémů velení. Už v tomto roce bude třeba (z hlediska znalostí, které máme) začít ujasňovat místo a úlohu těchto nových prostředků v systému velení, zkoumat a vytvářet předpoklady pro plné uplatnění jejich předností při dalším zkvalitňování velení vojskům v poli.

Závěrem chci upozornit, že jsem neměl v úmyslu věcně rozebírat jednotlivé hlavní problémy, které byly uloženy rozkazem ministra národní obrany na nový výcvikový rok. Chtěl jsem jen ukázat na nejdůležitější z nich, které v rozhodující míře ovlivní kvalitu a výsledky naší práce v oblasti bojové pohotovosti a přípravy velitelů a štábů. Uvítám, jestli najdou odezvu mezi vědeckými pracovníky i zkušenými praktiky a přispějí tak k řešení nejen otázek, které jsem v článku uvedl, ale i dalších, jak to vyžaduje život naší armády. Přitom samozřejmě budeme v plné míře vycházet a čerpat i z bohatých zkušeností a výsledků vojenskoteoretické práce bratrských armád Varšavské smlouvy, především a v první řadě Sovětské armády.